

การพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท
สำหรับนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายไตรรงค์ เหวียงหงส์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-170-572-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THE CONSCIOUSNESS IN RURAL DEVELOPMENT
PARTICIPATION SCALE FOR CHULALONGKORN
UNIVERSITY STUDENTS

Mr. Trairong Chawianghong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Measurement and Evaluation

Department of Education Research

Chulalongkorn University

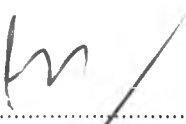
Academic Year 2001

ISBN 974-170-572-7

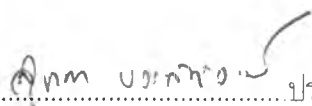
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับนิสิต
                                         จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โดย   นายไตรรงค์ เฉวียงหงส์
สาขาวิชา   การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยกนก

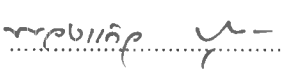

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

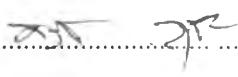

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิติวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยกนก)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. อุทุมพร จามรมาน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

ไทรรงค์ เควียงหงส์ : การพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (A DEVELOPMENT OF THE CONSCIOUSNESS IN RURAL
DEVELOPMENT PARTICIPATION SCALE FOR CHULALONGKORN UNIVERSITY
STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พวงแก้ว ปุณยกนก, 146 หน้า. ISBN 974-170-572-7

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแบบวัดจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทสำหรับ
นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาแบบวัดเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 782 คน โดยใช้โมเดลระดับจิตสำนึกของ Kihlstrom
(1984) และแนวคิดของ William, G. Farthing (1992) เป็นกรอบโครงสร้างแบบวัดซึ่งมีทั้งหมด 8 ด้าน
ข้อคำถามสร้างเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ
ด้วยสถิติบรรยาย และคัดเลือกข้อคำถามโดยวิเคราะห์สหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวมแต่ละด้าน
วิเคราะห์คุณภาพแบบวัดด้านความตรง ความเที่ยง และอำนาจจำแนก ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความเที่ยงของแบบวัด พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบวัดจิตสำนึกทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .93
2. ความตรงตามสภาพ ใช้เทคนิคกลุ่มรู้จัก (known group technique) โดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างจิตสำนึกระหว่างนิสิตกลุ่มรู้จักและนิสิตกลุ่มทั่วไป พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ส่วนความตรงเชิงโครงสร้างวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองด้วยโปรแกรม LISREL 8.10 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์เท่ากับ .024 (P=.988) ที่องศาอิสระเท่ากับ 2 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 1 และค่าดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 1 องค์ประกอบอันดับที่หนึ่งทั้ง 8 ด้าน และองค์ประกอบอันดับที่สองทั้ง 3 ชั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญของจิตสำนึก

ภาควิชา..... วิทยาลัยการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา..... การวัดและประเมินผลการศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2544.....

4183695027 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEYWORD : CONSCIOUSNESS/AWARENESS/CONCIOUSNESS
SCALE/RURAL DEVELOPMENT

TRAI RONG CHAWIANGHONG : A DEVELOPMENT OF THE
CONSCIOUSNESS IN RURAL DEVELOPMENT PARTICIPATION SCALE FOR
CHULALONGKORN UNIVERSITY STUDENTS. THESIS ADVISSOR :
ASSO. PROF. PUANGKAEW POONYAKANOK. 146 pp. ISBN 974-170-572-7

The purpose of this research was to development the consciousness in rural development participation scale for Chulalongkorn University students. The samples used in this developed scale were 782 students of Chulalongkorn University in academic year 2000. Kihlstrom 's consciousness level model (1984) and William, G. Fathing's conceptual framework (1992) were used in constructing the scale. The construct was composed of 8 aspects with likert 5 level scale type. Data was analyzed by descriptive statistics and items screening by item-total correlation. Validity, reliability and power of discriminant of the scale were also analyzed. The results were as follows :

1. The reliability of scale analyzed by the Cronbach's coefficient value which was found to be .93

2. The concurrent validity according to known group technique, and compared consciousness between known group and other Chulalongkorn students, was found significantly different at .01 level. The construct validity was proved by second order confirmatory factor analysis by LISREL 8.10 were found consistant with empirical data. This model provided the chi-square goodness-of fit test of .042 (P=.988), df=2, GFI = 1 and AGFI = 1 . The first order factor of 8 aspects and second order factor of 3 levels were factors of consciousness.

Department..... Educational Research.....

Student's signature

Field of study Educational Measurement and Evaluation

Advisor's signature

Academic year..... 2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์พวงแก้ว ปุณยภนิก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้คอยเอาใจใส่ในการให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางทั้งด้านวิชาการ และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตาตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาวิจัยการศึกษาทุกท่าน ที่ได้เมตตาอบรมสั่งสอนทั้งในด้านวิชาการและจริยธรรมในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการทำงานแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโมเดลโครงสร้างแบบวัด

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สำนักทะเบียน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารสโมสรนิสิต และเจ้าหน้าที่หน่วยจุฬาฯ ชนบท ที่ได้ให้ความสะดวกและอนุเคราะห์ข้อมูลประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ เจ้าของงานเขียนทุกท่านที่ผู้วิจัยได้นำมาประกอบการศึกษาและอ้างอิงในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิตทุกท่าน ประธานชมรม คณะกรรมการ และสมาชิกชมรมที่เป็นกลุ่มรู้จักทั้ง 6 ชมรม ที่ได้ให้ความร่วมมือ และกรุณาตอบแบบวัดในการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณจุฬา กุลนิม และคณะ ที่ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นิสิตภาควิชาวิจัยทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการศึกษาและในการทำวิจัยแก่ผู้วิจัยเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณอนุภาพ ธงภักดี และ คุณบุญนำ ปานขำ

ไ้ตรงรงค์ เฉวียงหงส์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ 1 ลักษณะและความหมายของจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชนบท	6
ตอนที่ 2 ทฤษฎีจิตสำนึกและกรอบแนวคิดในการสร้างแบบวัด	14
ตอนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการวัดจิตสำนึก	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การวางแผนทางในการสร้างแบบวัด	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
ลักษณะของแบบวัด	37
ขั้นตอนการสร้างและคัดเลือกข้อคำถาม	38
การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นนำแบบวัดไปใช้จริง	54
บทวิสัยและการแบ่งระดับจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชนบท	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบวัดชั้นนำแบบวัดไปใช้จริง.	61
ตอนที่ 2 ปกติวิสัย และผลการแบ่งระดับคะแนนรวม แบบวัดจิตสำนึก	80
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผลการวิจัย	86
ข้อเสนอแนะ	92
รายการอ้างอิง	94
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	101
ภาคผนวก ข	103
ภาคผนวก ค	109
ภาคผนวก ง	124
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทตามบทบาทของนิสิต	14
3.1 จำนวนนิสิตที่สุ่มจากคณะต่าง ๆ ในแต่ละสาขาวิชา	34
3.2 โครงสร้างเนื้อหา ลักษณะที่ต้องการวัด ประเด็นที่มุ่งวัด และจำนวนข้อ	39
3.3 เวลาที่ใช้ในการตอบแบบวัด	44
3.4 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยายของแบบวัด จำแนกตามรายด้าน (8 ด้าน).	45
3.5 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยายของแบบวัด จำแนกตามระดับชั้นและรวมทั้งฉบับ	48
3.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวม และความเที่ยงของแบบวัดรายด้าน จำนวน 50 ข้อ	50
4.1 จำนวนนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามข้อมูลเบื้องต้น	62
4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยายคะแนนรวมของแบบวัดในแต่ละด้าน	64
4.3 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติบรรยายคะแนนรวมของแบบวัดในแต่ละชั้นและรวมทั้งฉบับ	67
4.4 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (r_{xy}) กับคะแนนรวมทั้งฉบับ	68
4.5 คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าสถิติ t-test รายข้อ ของแบบวัด	72
4.6 ค่าความเที่ยงของแบบวัดจิตสำนึกแต่ละชั้นและรวมทั้งฉบับ	75
4.7 ผลการเปรียบเทียบจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทระหว่างนิสิต กลุ่มรู้จัก (known group) และนิสิตกลุ่มทั่วไป	76
4.8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแบบวัดจิตสำนึก	78
4.9 เปอร์เซนต์ไทล์คะแนนจิตสำนึกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	80
4.10 ผลการแบ่งระดับจิตสำนึก	82

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1 โมเดลระดับจิตสำนึกของ Kihlstrom	17
2.2 กระบวนการรับรู้ของ Huffman	21
3.1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบวัด.....	32
3.2 โมเดลระดับจิตสำนึกและโมเดลโครงสร้างแบบวัดจิตสำนึก	57
4.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น ของแบบวัดจิตสำนึก	79